

Tekst: Frits De Coninck Over The Storekeeper.
De kunstenaar en de magazijnmeester

De magazijnmeester die vanaf 2008 een rol speelt in het oeuvre van Loek Grootjans, doet denken aan een personage uit een toneelstuk of een roman. Maar dan wel een sleutelroman waarin achter de personages echt bestaande mensen schuilgaan. Op de certificaten van echtheid die het project *Storage for Distorted Matter* begeleiden, noemt hij zich geen magazijnmeester maar heel officieel employé, en dat klinkt net zo nederig.

Hoe het ook heten mag, magazijnmeester of employé, je ziet het zo voor je. Het is een functie die onmiddellijk een beeld oproept van een man in stofjas, bladerend in zijn papieren, koning in het rijk dat zijn magazijn is. Zo'n keurige beambte die telt, meet en weegt, monstert wat op zijn bureau gedeponeerd is. In dienst van het kunstenaarschap van Loek Grootjans verzamelt hij op het oog onduidelijke materie in diverse vormen en kleuren en bewaart dat alles in petrischaaltjes. Of hij bottelt troebele vloeistof in doorzichtige flessen en laat een deel verdampen in schalen. Meer dan 300 flessen heeft hij al, verzameld in plastic kratten, en het houdt maar niet op. Zolang er ideeën zijn, komen er flessen bij. Elke fles een idee.

Hij schrijft, hij noteert met boekhoudkundige precisie alle gegevens op speciaal daartoe ontworpen certificaten. Niets lijkt aan zijn aandacht te ontsnappen. Wat ertoe doet, legt hij vast. Dat is gewoon zijn werk: verzamelen, bottelen, registreren, certificaten schrijven, conserveren, opslaan, uitgeven, exposeren. Dat is wat de magazijnmeester blijkt te zijn: de handen van de kunstenaar.

De magazijnmeester is een alter ego van de kunstenaar. Loek Grootjans is een denker, een zoeker. Beter nog: een onderzoeker die de idee wil blootleggen dat achter de zichtbare werkelijkheid schuilgaat. De idee die alles verbindt, die gedragen en uitgesproken wordt door de materie en die van de werkelijkheid een bezielde eenheid maakt. Zonder idee geen betekenis. Zonder idee is onze werkelijkheid niet meer dan een toevallige verzameling van losse, ziellose objecten die inwisselbaar zijn, die niet meer zijn dan de gedaante waarin ze zich aan ons tonen. Kunstenaar Loek Grootjans gelooft dat er meer is, in ieder geval een groter verborgen verband waarin alles met alles verbonden is. De materiële kant van die wereld laat hij met een gerust hart aan zijn alter ego over, de magazijnmeester.

Ze hebben elkaar blijkbaar nodig. Want ook een conceptueel werkend kunstenaar als Loek Grootjans heeft grijpbare vormen nodig om handen en voeten te geven aan zijn ideeën. Zijn ideeën mogen nog zo precies gearticuleerd zijn, ze kunnen niet zonder de vorm die het onzichtbare zichtbaar maakt. Anderzijds is het maken en registreren van dingen waar geen enkel idee aan voorafgaat, een tamelijk ziellose, mechanische arbeid, zonder nut, zonder zin. De magazijnmeester kan niet zonder de kunstenaar, en de kunstenaar niet zonder hem. In het universum van Loek Grootjans is het de kunstenaar die zoekt, denkt en schept. En aan de magazijnmeester is het de ambtelijke taak om alle materie waarin het denken zich manifesteert, te registreren en te ordenen, te verzamelen en op te slaan. Zo maakt hij de ideeën over de wereld en de kunst toegankelijk en bevattelijk voor hen die willen weten, voor hen die aannemen dat de geest van de kunstenaar in het algemeen sporen achterlaat in de materie en daarin dus voortleeft.

Loek Grootjans is er ten diepste van overtuigd dat dat zo is. Je zou het zijn geloof kunnen noemen, ware het niet dat hij als overtuigde spinozist in geen god gelooft. Die overtuiging is gevangen in zijn langjarige project *Storage of Distorted Matter*, uiteraard uitgevoerd met hulp van de magazijnmeester. Het project kent verschillende verschijningsvormen. Er zijn de petrischaaltjes met stoffelijke resten van het dagelijkse leven, want Loek Grootjans bewaart alles, maar dan ook alles waarin sporen van het kunstenaarschap te vinden zijn, waarin het kunstenaarschap resoneert. Verder zijn er de scherp getekende aquarellen die voorstellen

zijn voor ruimtes waarin de *'distorted matter'* opgeslagen zou kunnen worden. En voorts zijn er de meer dan 300 flessen met troebel water in allerlei kleurvariaties. Het water is vermengd met aarde, stof, schraapsel dat onder de nagels vandaan komt als de werkdag gedaan is, bomen, olieverf en zo voorts. De geest is niet kieskeurig wat betreft de materie waar ze aan kleeft, als het maar de geest is van de kunst. Een van de flessen bevat het materiaal dat afkomstig is uit Arles waar hij op zoek ging naar sporen van Van Gogh. Na grondige lezing van de brieven slaagde Loek Grootjans erin om vrijwel exact een van de plaatsen te lokaliseren waar de schilder in de open lucht had zitten werken. Precies daar vond hij minieme resten van pigment en olieverf in de bodem. Dat kon geen toeval zijn: van wie anders dan van Vincent van Gogh konden die sporen zijn? Hij schepte wat van de aarde vermengd met water in een emmer, nam die mee naar zijn atelier om alles te bottelen en een deel te laten verdampen in een petrischaal.

In Rome bezocht hij het huis waar de vermoorde filmer Pier Paolo Pasolini gewoond had. De huidige bewoonster vroeg hij toestemming om het huis te dweilen, op zoek naar stof met sporen van de kunstenaar. Ook dat dweilwater kwam in een fles terecht en werd aan de zorg van de magazijnmeester toevertrouwd. En zo heeft hij ook de geest gevangen van Yves Klein, Mondriaan, Leonardo da Vinci en zo veel andere grote kunstenaars. Met het verzamelen van sporen vangt Loek Grootjans de *genius loci*, de geest van de kunstenaar die verbonden is aan een specifieke plek. Een zuiver conceptuele aanname die alleen maar kan bestaan dankzij de nauwkeurigheid waarmee de plaats, de tijd, de weersomstandigheden in kaart gebracht en vastgelegd worden. Dat werk kan de kunstenaar gerust aan de magazijnmeester overlaten.

Het onderscheid tussen de creatieve verbeelding en het ambacht van het kunstenaarschap – in wezen een scheiding van denken en doen - heeft een oude grondslag. Het was in de Renaissance dat men het begrip kunst en daarmee dat van het kunstenaarschap ging definiëren, om zich te onderscheiden van de Middeleeuwen. Kunstenaars en theoretici herontdekten de kunst en cultuur van de klassieke oudheid. Die in hun ogen superieure cultuur werd de nieuwe norm. De kunstenaar was niet langer een ambachtsman zoals men de Middeleeuwse meesters beschouwde. De renaissancisten zagen de kunstenaar als een genie dat een goddelijk idee kon ontwikkelen en daar ook vorm aan kon geven. Giorgio Vasari, kunstenaar en theoreticus uit de 16^e eeuw, beschreef dat nieuwe kunstenaarschap en muntte daar de term *disegno* voor. De echte kunstenaar moest volgens de Italiaan zowel de begaafdheid hebben om een creatief idee te ontwikkelen als ook de kennis en kunde om het een perfecte fysieke vorm te geven. Het is de geest van Vasari die echoot in het conceptuele kunstenaarschap van Loek Grootjans waarin het denken en de fysieke uitvoering twee onderscheidende grootheden zijn.

De denker en de magazijnmeester, ze zijn onafscheidelijk en ondeelbaar verbonden. Samen zijn ze een symbiose, samen zijn ze de kunstenaar, samen zijn ze Loek Grootjans.